


Ékszerterv - függők

Adattár - Rajz- és tervgyűjtemény

Leltári szám:	KRTF 441.1-3 
Alkotó:	Horti, Pál (1865 - 1907) / tervező
Készítés ideje:	1901
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	jobbra lent: H-1901
Anyag:	pausz
Technika:	kartonra kasírozott; tus
Méretetek:	magasság: 6,8 cm szélesség: 4 cm magasság: 7,8 cm szélesség: 4,7 cm magasság: 6,8 cm szélesség: 4,4 cm magasság: 12 cm szélesség: 19,2 cm

Uralkodó motívumuk a pávatoll mintája-felül ívesen kiszélesedő, alul szűkülő, karcsú formák-szerint szerveződő növényi elemek (Ltsz. KRTF 441, 3 db 1902-es dátummal), illetve a lóbuszvirág szirmai által keretelt (Ltsz. KRTF 442, 3 db 1901-es dátummal) és feltehetően zománcozott mezőkkel körbevett ovális ékkő a szecesszió jellegzetesen lineáris, indás szegélydíszével. Szemmel láthatóan egyazon ihlet biztos kézzel, előrajzolás nélkül papírra vetett változatai, nagyszámú sorozat megmaradt darabjai-jelzik ezt az 1902-ben készült három rajz jobb felső sarkába, tussal írt számok: 10, 11, 12-, valamint az, hogy az eredeti leltározás szerint 49 hasonló darab került az Iparművészeti Múzeum birtokába 98 korona értékben (régi műlap ltsz. 294). Horti Pálnak a Székesfővárosi Iparrajziskola rendes szakrajz tanáraként 1892-től kezdve módjában állt az egyes mesterségek, többek között az ötvösség technikai fogásait is tanulmányozni, így az új stílusirányzat iránti érdeklődése és kicsiszolt arányérzéke párosult a választott anyag adta lehetőségek ismeretével. Az ékszertervek megvalósítása valószínűleg Hibján Samu ötvösre várt, hiszen a Magyar Iparművészet több alkalommal közölt illusztrációi igen hasonló ékszereket mutatnak be, amelyeket Horti az 1902. évi torinói kiállításra tervezett, és Hibján kivitelezett. A Magyar Iparművészet 4. évf. 1901. VII. oldalán látható fotón szerepel egy függő, amely az 1901-es dátummal, VII. sorszámmal ellátott ékszerterv kivitelezett változatának tekinthető. Eltérés csupán annyi, hogy a rajzon ékkő helyett-hasonló vonalú keretelésben-Mária és a gyermek Jézus alakos kompozíciója kapott helyet. A korabeli belga, francia ékszerekkel szemben Hibján-Horti munkái nem plasztikus kiképzésűek, inkább síkba komponáltak, alkalmazkodva a sodronyzománc technikához. Ugyanez mondható el Tarján Oszkár egykorú ékszereiről, melyek az ornamentika tekintetében is hasonlóak. A magyar ötvösmunkákat a torinói kiállítás zsűrije kiemelten értékelte, egyaránt elismerve a tervező és az ötvösök tehetségét a dekoratív művészetben: Tarján Oszkár aranyérmét, a Horti-Hibján páros bronzérmét nyert.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.261. (Lichner Magda)

